

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 696/2014-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť P. G., zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Čerevkom, Advokátska kancelária, J. Kráľa 3, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 37/2011 z 22. augusta 2011, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 51-24K 71/96-Že-10316 z 26. septembra 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 75/2013 z 29. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2014 prostredníctvom poštovej prepravy doručená sťažnosť P. G., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obo 37/2011 z 22. augusta 2011 (ďalej len „uznesenie z 22. augusta 2011“), uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 51-24K 71/96-Že-10316 z 26. septembra 2013 (ďalej len „uznesenie z 26. septembra 2013“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 75/2013 z 29. apríla 2014 (ďalej len „uznesenie z 29. apríla 2014“).

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu uviedol, že bol uznesením krajského súdu sp. zn. 51-24 K 71/96 z 10. septembra 1999 ustanovený za správcu konkurznej podstaty úpadcu – obchodnej spoločnosti LAS, s. r. o. „v konkurze“.

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«V uvedenom konkurznom konaní Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 51 24K 71/96-Že-10120 zo dňa 03.03.2011 (ďalej len „Uznesenie KSBB I.“) schválil konečnú správu o speňažení majetku z podstaty a o vyúčtovaní odmeny a výdavkov mňa ako správcu ustanoveného v tomto konkurznom konaní.

Vyššie uvedeným Uznesením KSBB I. rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici okrem iného o potvrdení správnosti výpočtu odmeny mňa ako správcu konkurznej podstaty Úpadcu, t. j. na základe právnej úpravy obsiahnutej v ustanoveniach § 6 písm. a) v spojení s ustanovením § 7 ods. 1 vyhlášky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len

„Vyhláška“) v znení platnom a účinnom do 28.9.2001, t. j. tak, že konkurzná odmena je 10% zo sumy uvedenej v § 6 písm. a) Vyhlášky.

Proti Uzneseniu KSBB I. podali odvolanie veriteľ S... a taktiež veriteľ U...

O odvolaniach veriteľov rozhodol Najvyšší súd SR uznesením 3 Obo 3712011-10151 zo dňa 22.08.2011 (ďalej len „Uznesenie NSSR I.“), ktorým napadnuté Uznesenie KSBB I. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR nadobudlo právoplatnosť dňa 06.10.2011.

Následne Krajský súd v Banskej Bystrici opakovane prejednal konečnú správu a Uznesením 51-24K 71/96-Že-1 0316 zo dňa 26.09.2013 (ďalej len „Uznesenie KSBB II.“) schválil konečnú správu o speňažení majetku z podstaty a vyúčtovanie odmeny a výdavkov správcu konkurznej podstaty, pričom vychádzal z právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom v zrušovacom Uznesení NSSR I., teda o odmene správcu konkurznej podstaty rozhodol v zmysle ustanovení § 6 písm. a) v spojení s ustanovením § 7 ods. 1 Vyhlášky v znení platnom a účinnom po 29.9.2001, t. j. tak, že konkurzná odmena sa určí v redukovanej podobe s výpočtom upraveným v § 7 ods. 1 až 3 Vyhlášky.

Proti Uzneseniu KSBB II. som podal v zákonnej lehote odvolanie ja, ako správca konkurznej podstaty, v odvolaní som namietal správnosť výpočtu odmeny.

O mojom odvolaní rozhodol Najvyšší súd SR uznesením 3 Obo/75/2013 zo dňa 29.04.2014 (ďalej len „Uznesenie NSSR II.“), ktorým napadnuté Uznesenie KSBB II. potvrdil.

Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR nadobudlo právoplatnosť dňa 11.06.2014. ...

Návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok LAS. s.r.o. Liptovský Mikuláš bol navrhovateľom Konsolidačná banka Bratislava, štátny peňažný ústav, podaný dňa 14.03.1996. Vzhľadom na túto skutočnosť je konkurzné konanie na majetok úpadcu L... „v konkurze“ ... podriadené právnej úprave Zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ZKV) v znení účinnom do 31.01.1998.

Podľa tejto právnej úpravy je inštitút prieskumného pojednávania upravený v ust. §-u 21 ZKV, podľa ktorého na preskúmanie prihlásených pohľadávok nariadi súd prieskumné pojednávanie, na ktoré sa musí dostaviť úpadca a správca. Úpadca a konkurzní

veritelia môžu popierať pravosť, výšku aj poradie všetkých prihlásených pohľadávok. Výsledok prieskumného pojednávania sa zapíše do zoznamu prihlášok predloženého správcom a takto upravený zoznam tvorí súčasť zápisnice o prieskumnom pojednávaní. Veriteľom sa na ich žiadosť vydá výpis zápisnice.

Ako špeciálny, osobitný inštitút upravuje táto právna úprava inštitút osobitného prieskumného pojednávania, pričom podľa ust. §-u 22 ZKV, ak je to možné, preskúma súd (na prieskumnom pojednávaní) aj prihlášky, ktoré došli po prihlasovacej lehote (ale pred termínom prieskumného pojednávania alebo počas neho), inak pre ne nariadi osobitné prieskumné pojednávanie. Náhradu trov spojených s predvolaním konkurzných veriteľov a účasťou správcu na osobitnom prieskumnom pojednávaní uloží súd tým konkurzným veriteľom, ktorí oneskorené prihlášky podali. Konkurzní veritelia prihlášok preskúmaných na osobitnom prieskumnom pojednávaní nemôžu poprieť pravosť a poradie pohľadávok preskúmaných na predchádzajúcich prieskumných pojednávaniach.

Z vyššie uvedenej právnej konštrukcie, vyplývajúcej z uvedených zákonných ustanovení je nesporné, že právna norma v znení, v ktorom sa aplikuje na dané konkurzné konanie upravuje, a teda aj rozlišuje, dva úplne odlišné právne inštitúty, a to prieskumné pojednávanie a osobitné prieskumné pojednávanie, ktoré sa vyznačujú každý rozdielnym právnym režimom, majú rôzne dôsledky pre veriteľov a rozdielne upravujú práva a povinnosti veriteľov, ktorých pohľadávky sa na nich preskúmajú. Inštitút osobitného prieskumného pojednávania je pojednávaním, ktoré má špeciálny režim pre preskúmanie pohľadávok tých veriteľov, ktorí ich prihlásili prihláškami doručenými súdu po prihlasovacej lehote (teda nie včas) a po prieskumnom pojednávaní uskutočnenom v zmysle ust. §-u 21 ZKV. Z uvedeného, ako i z argumentácie uvedenej nižšie vyplýva, že je vylúčené stotožnenie osobitného prieskumného pojednávania s prieskumným pojednávaním.

V predmetnom konkurznom konaní sa uskutočnilo prieskumné pojednávanie dňa 14.05.2001 a následne sa konali osobitné prieskumné pojednávania dňa 08.09.2004 a dňa 02.04.2007. ...

... Je pritom jednoznačné, že na osobitnom prieskumnom pojednávaní dňa 08.09.2004 boli preskúmané prihlášky doručené po uplynutí lehoty na prihlasovanie pohľadávok a po skončení riadneho prieskumného pojednávania v roku 2001. Nemohlo teda ísť o preskúmanie včas podaných prihlášok. Najvyšší súd mal teda rozhodnúť inak, a

to najmä pokiaľ sa odvoláva na právny záver, že prieskumné pojednávanie sa považovalo za skončené preskúmaním poslednej včas podanej konkurznej prihlášky. Je zrejmé, že pri tomto právnom závere Najvyšší súd SR vychádzal z judikátu publikovaného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2004 pod č. 53 (Uznesenie NSSR 4 Obo 40/2004), v tejto súvislosti je však možné jednoznačne konštatovať (a zodpovedá tomu obsah súdneho spisu), že posledná včas podaná konkurzná prihláška (ktorá bola doručená hoci aj po prihlasovacej lehote, však najneskôr do skončenia prieskumného pojednávania) bola preskúmaná na riadnom prieskumnom pojednávaní, ktoré sa v konkurznej veci L... konalo dňa 14.05.2001, a teda týmto dňom je jednoznačne možné považovať prieskumné pojednávanie za skončené.

Nemožno súhlasiť s právnym názorom Najvyššieho súdu SR, že inštitút osobitného prieskumného pojednávania tak, ako ho upravoval § 22 ZKV v znení platnom do 31.01.1998, v čase kedy sa konali prieskumné pojednávania v roku 2004 a 2007 v predmetnej konkurznej veci, už neexistoval, resp. ho právna úprava nepoznala.

Právny režim, podľa ktorého sa dané konkurzné konanie spravuje, sa zakladá dňom podania návrhu na vyhlásenie konkurzu. Ako bolo uvedené, návrh bol podaný v roku 1996, použije sa teda právna úprava ZKV v znení platnom do 31.01.1998. Táto právna úprava jednoznačne v ust. §-u 22 upravovala osobitné prieskumné pojednávanie, ako samostatný, špecifický právny inštitút. Najvyšší súd SR pri svojej argumentácii zrejme nevychádzal zo znenia ust. §-u 70a ZKV, ktorý tvorí prechodné ustanovenia k novele ZKV účinnej od 01.02.1998 (zákon č.12/1998 Z.z.). Podľa ods.1 tohto zákonného ustanovenia, konania začaté pred 01.02.1998 súd dokončí podľa dovedajších právnych predpisov. Nakoľko na pôvodné znenie §-u 22 sa nevzťahuje ani výnimka podľa §-u 70a ods.3 ZKV, je zrejmé, že v danom konaní naďalej súd mohol preskúmať prihlášky, ktoré boli doručené po lehote, avšak len na osobitnom prieskumnom pojednávaní (odlišnom od prieskumného pojednávania, ako takého). ...

Zo znenia a z účinkov, ktoré spôsobuje ust. §-u 11c ods.3 Vyhlášky v znení účinnom od 08.10.2001 je nesporná jeho retroaktivita. Z dôvodov uvedených nižšie považujem v danom prípade retroaktívne pôsobenie uvedenej normy, za neprípustné.

Slovenská republika, je v zmysle Ústavy Slovenskej republiky, právny štát. Ustanovenie čl. 1 ods. 1 Ústavy ustanovuje základný všeobecný princíp, ktorý sa uplatňuje

v právnom štáte, ktorým je princíp právnej istoty, podľa ktorého ten, kto konal, resp. postupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis, nemôže byť vo svojej dôvere sklamaný. Integrálnou súčasťou princípu právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, je aj zákaz retroaktivity právnych predpisov, a taktiež aj zákaz ich retroaktívneho výkladu (PL. ÚS 36/95).

Je zrejmá kvalifikácia retroaktivity na pravú a nepravú, ale bez ohľadu na túto kvalifikáciu platí, že neskoršia právna úprava by nemala nadobudnuté práva ani rušiť, ani zhoršovať, ale len a do budúcnosti zlepšovať, pričom platí, že „subjekty právnych vzťahov by mali mať istotu, že tie právne úkony, ktoré boli uzavreté v súlade s právnou úpravou, platnou v čase ich uzavretia, nebudú neskoršou právnou úpravou kvalifikované spôsobom, ktorý môže viesť až k strate ich právnej účinnosti“ (PL. ÚS 38/99). Podľa Ústavného súdu, nález PL. ÚS 16/95 nikomu nemožno odňať jeho riadnym spôsobom nadobudnuté práva na základe neskoršie vydaného právneho predpisu.

Ústavný súd s odkazom na judikatúru Európskeho súdu na ľudské práva pripustil výnimky zo zákazu retroaktivity na základe verejného záujmu, podľa Uznesenia PL. ÚS 3/2000 „zákonodarca v občianskom práve môže výnimočne uplatniť retroaktívne ustanovenia na úpravu daných (existujúcich) právnych stavov. V právnom štáte však musí preukázať závažné dôvody všeobecného záujmu..., ktoré si môžu vyžiadať alebo odôvodniť prelomenie zásady spätnej pôsobnosti ...

Pri posudzovaní ústavnej akceptovateľnosti novej právnej úpravy, ktorá vykazuje znaky nepravého retroaktivity je potrebné súčasne vyhodnotiť, či v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu nedôjde prijatím a uplatnením legislatívnej zmeny taktiež aj k zhoršeniu doterajšej právnej pozície dotknutých osôb. V prípade, že je na túto otázku možné odpovedať kladne, je nová právna úprava v zrejmom rozpore aj s princípom ochrany legitímnych očakávaní. Je teda možné konštatovať, že i keď pravá retroaktivita je v porovnaní s retroaktivitou nepravou extrémnym zásahom do princípu právnej istoty, nepravá retroaktivita môže ale tiež ústavne relevantným spôsobom zasiahnuť do právnej istoty (PL. ÚS 3/09).

V spojitosti s princípom právnej istoty, ktorého súčasťou je zákaz retroaktivity, teda vyplýva zásada ochrany „legitímnych očakávaní“ v to, že po splnení zákonom určených

podmienok nadobudne dôverujúca osoba určitý, individualizovateľný nárok, teraz ešte neexistujúci. ...

Nesporne, podľa čl. 20 ods.1 Ústavy SR má každý právo vlastníť majetok. Uvedené základné právo explicitne je upravené aj v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov, má rovnaký zákonný obsah a ochranu. V zmysle judikatúry Ústavného súdu k ochrane práva podľa uvedeného článku Ústavy, toto ustanovenie chráni nielen majetok existujúci ale aj majetkové hodnoty a pohľadávky, ak existuje legitímna nádej na ich zhmotnenie. Majetok, ako predmet vlastníckeho práva, ktorého by sa mohla týkať ochrana podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru v zmysle predchádzajúcej argumentácie a v spojitosti s princípom ochrany legitímnych očakávaní preto tvoria i očakávania správcu konkurznej podstaty vo vzťahu k majetkovým hodnotám – odmene, určenej v zmysle právnej úpravy platnej v čase ustanovenia správcu do funkcie v danom konkurznom konaní. Zásah do predmetného základného práva vlastníť majetok, spočíva v právnej úprave, ktorá tieto legitímne očakávania správcovi odníma, pretože retroaktívne v neprospech správcu upravuje spôsob výpočtu odmeny. Zastávam názor, že v tomto prípade ide o zásah do ústavného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, keďže vyššie uvedené legitímne očakávania je možné chápať ako súčasť práva vlastníť majetok, resp. nadobúdať vlastníctvo k majetku, tak ako to vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu (III. ÚS 60/04). ...

Podľa súdneho dvora EÚ princíp zákazu retroaktivity je prejavom zásady právnej istoty, avšak za určitých okolností sú z neho výnimky prípustné, najmä ak to vyžaduje verejný záujem a pokiaľ je dostatočne rešpektované legitímne očakávanie dotknutých osôb (napr. Racke, 98/78, Recueil, s. 69, Decker, 99/78, Recueil, s. 101). ...

Vzhľadom na skutočnosť, že prípadný výkon napadnutého právoplatného rozhodnutia súdu by spôsobil závažné neodstrániteľné právne následky a nakoľko odloženie vykonateľnosti napadnutého súdneho rozhodnutia nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a súčasne sú splnené ďalšie právne podmienky vyplývajúce z ust. §-u 52 ods.2 Zákona o Ústavnom súde týmto navrhujem, aby Ústavný súd v zmysle ust. §-u 52 ods.2 Zákona o Ústavnom súde rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť Uznesenia

NSSR sp. zn. 3Obo/75/2013 zo dňa 29.04.2014 v spojení s Uznesením KSBB sp. zn. 51-24K 71/96-Že-10316 zo dňa 26.09.2013.»

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo P. G., správcu konkurznej podstaty úpadcu L... na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo 37/2011-10151 zo dňa 22.08.2011, uznesením Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 51-24K 71/96-Že-10316 zo dňa 26.09.2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/75/2013 zo dňa 29.04.2014 porušené boli.

2. Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo 37/2011-10151 zo dňa 22.08.2011, uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 51-24K 71 /96-Že-10316 zo dňa 26.09.2013 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/75/2013 zo dňa 29.04.2014 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia P. G., správcu konkurznej podstaty úpadcu L..., a to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaný rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/08, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 36 ods. 1 listiny označenými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny uznesením krajského súdu z 26. septembra 2013

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému rozhodnutiu krajského súdu, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím súdu, pretože preskúmavanie jeho postupu je zverené najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu. Najvyšší súd vo veci o podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením z 29. apríla 2014. Najvyšší súd ako súd odvolací bol súdom, ktorému patrí právomoc posúdiť, či odvolanie sťažovateľa bolo dôvodné, a rozhodnúť o ňom.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny uznesením najvyššieho súdu z 22. augusta 2011

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd zistil, že uznesenie najvyššieho súdu z 22. augusta 2011 nadobudlo právoplatnosť 6. októbra 2011. Sťažnosť podal sťažovateľ na poštovú prepravu 24. júna 2014, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu z 22. augusta 2011, ako oneskorene podanú.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny uznesením najvyššieho súdu z 29. apríla 2014

Sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv uznesením najvyššieho súdu z 29. apríla 2014 predovšetkým z dôvodu, že tento v konaní rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) v znení zákona č. 12/1998 Z. z., t. j. v zmysle právnej úpravy účinnej od 1. februára 1998.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na to, že: „Právny režim, podľa ktorého sa dané konkurzné konanie spravuje, sa zakladá dňom podania návrhu na vyhlásenie konkurzu. Ako bolo uvedené, návrh bol podaný v roku 1996, použije sa teda právna úprava ZKV v znení platnom do 31.01.1998. Táto právna úprava jednoznačne v ust. §-u 22 upravovala osobitné prieskumné pojednávanie, ako samostatný, špecifický právny inštitút. Najvyšší súd SR pri svojej argumentácii zrejme nevychádzal zo znenia ust. §-u 70a ZKV, ktorý tvorí prechodné ustanovenia k novele ZKV účinnej od 01.02.1998 (zákon č.12/1998 Z. z.). Podľa ods.1 tohto zákonného ustanovenia, konania začaté pred 01.02.1998 súd dokončí podľa dovtedajších právnych predpisov. Nakoľko na pôvodné znenie §-u 22 sa nevzťahuje ani výnimka podľa §-u 70a ods.3 ZKV, je zřejmé, že v danom konaní naďalej súd mohol

preskúmať prihlášky, ktoré boli doručené po lehote, avšak len na osobitnom prieskumnom pojednávaní (odlišnom od prieskumného pojednávania, ako takého).“.

Podľa ustanovenia § 70a ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní v znení zákona č. 12/1998 Z. z. konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona súd dokončí podľa doterajších právnych predpisov, ak ďalej nie je ustanovené inak.

Podľa ustanovenia § 70a ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní v znení zákona č. 12/1998 Z. z. ak sa v konaniach uvedených v odseku 1 vyhlási konkurz, použijú sa na ďalší priebeh konania ustanovenia tohto zákona.

Ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sťažovateľ vytýka najvyššiemu súdu, že sa neriadil zákonnou úpravou, v zmysle ktorej konania začaté pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 12/1998 Z. z. súd dokončí podľa doterajších právnych predpisov, tak ústavný súd poukazuje na odsek 2 už citovaného predmetného ustanovenia. Vzhľadom na to, že k vyhláseniu konkurzu došlo, t. j. došlo k naplneniu hypotézy odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia, najvyšší súd postupoval správne, keď v konaní rozhodoval podľa ustanovení zákona o konkurze a vyrovnaní v znení zákona č. 12/1998 Z. z., t. j. v zmysle právnej úpravy účinnej od 1. februára 1998.

Podľa ustanovenia § 21 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní v znení zákona č. 12/1998 Z. z. na preskúmanie prihlásených pohľadávok nariadi súd prieskumné pojednávanie, na ktoré sa musí dostaviť úpadca a správca. Preskúmanie sa robí podľa zoznamu zostaveného správcom.

Podľa ustanovenia § 22 zákona o konkurze a vyrovnaní v znení zákona č. 12/1998 Z. z. súd preskúma aj prihlášky, ktoré boli doručené po prihlasovacej lehote, najneskôr však do skončenia prieskumného pojednávania.

Podľa ustanovenia § 11c ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona

o konkurze a vyrovnání v znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 398/2001 Z. z., v začatých konaniach, v ktorých k 8. októbru 2001 nebolo skončené prieskumné pojednávanie, sa na odmenu správcov a ich zástupcov použijú § 6 až 9d. Preddavky na odmenu priznané podľa doterajších predpisov sa nevracajú, aj keď presahujú najvyššiu hodnotu odmeny podľa § 7 ods. 1. Právne účinky úkonov, ktoré nastali pred 8. októbrom 2001, zostávajú zachované.

V súvislosti s už citovanými ustanoveniami najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia z 29. apríla 2014 predovšetkým uviedol: „Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci sa uskutočnilo prieskumné pojednávanie 14. mája 2001. Vo veci však bolo uznesením z 2. augusta 2004 č. k. 51-24K 71196-7695 na 8. septembra 2004 nariadené prieskumné pojednávanie (označené ako osobitné) na preskúmanie včas podaných nepreskúmaných prihlášok. Uznesením z 31. januára 2007 č. k. 51- 24K 71/96-Na- 8882 bolo na preskúmanie prihlášok nariadené ďalšie prieskumné (rovnako označené ako osobitné) pojednávanie na 2. apríla 2007.

Je potrebné uviesť, že prieskumné pojednávanie sa podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ZKV) považovalo za skončené preskúmaním poslednej včas podanej konkurznej prihlášky. Vychádzajúc z uvedenej zásady odvolací súd dospel k záveru, že prieskumné pojednávanie v prejednávanej veci ku dňu 8. októbra 2001 nebolo skončené.

Nemožno súhlasiť s názorom správcu podstaty uvedeným v jeho odvolaní, že § 11c ods. 3 vyhlášky sa vzťahuje len na prieskumné pojednávanie a nie osobitné prieskumné pojednávanie. Podľa neho riadnym prieskumným pojednávaním bolo pojednávanie konané 14. mája 2001, ktoré bolo v uvedený deň skončené. Ďalšie pojednávania už boli osobitnými prieskumnými pojednávaniami.

Ust. § 11c ods. 3 vyhlášky nerozlišuje prieskumné pojednávanie na riadne a mimoriadne. ...

Ako už odvolací súd uviedol aj vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí o odvolaní konkurzného veriteľa zákonom č. 12/1998 bol s účinnosťou od 1. februára 1998 zmenený § 22 ZKV a už nepozná výraz osobitné prieskumné pojednávanie. V čase vyhlásenia konkurzu v prejednávanej veci a konania prieskumných pojednávaní už ZKV obsahovo ani slovne nerozlišoval prvé (pôvodné) prieskumné pojednávanie od ďalších neskôr

nariadených pojednávanií. Ak súd prvého stupňa v uzneseniach nariaďujúcich ďalšie prieskumné pojednávania použil výraz osobitné prieskumné pojednávanie môže ísť už len o jeho slovné vyjadrenie skutočnosti, že to je už ďalšie prieskumné pojednávanie bez toho, aby to malo zákonom podložený osobitný obsah. Za uvedenej situácie je logické, že v texte § 13c ods. 3 vyhlášky sa neuvádza aj osobitné prieskumné pojednávanie. Uvedené ustanovenie nemôže používať alebo odkazovať na druh prieskumného pojednávania, ktoré už v čase vydania vyhlášky v ZKV nie je upravené.“

Ďalej sťažovateľ v podanej sťažnosti uviedol, že „Zo znenia účinkov, ktoré spôsobuje ust. §-u 11c ods. 3 Vyhlášky v znení účinnom od 08.10.2001 je nesporná jeho retroaktivita. Z dôvodov uvedených nižšie považujem v danom prípade retroaktívne pôsobenie uvedenej normy, za neprípustné.“. Tým malo zo strany všeobecných súdov dôjsť k porušeniu ním označených práv.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že v teórii ústavného práva i v slovenskom ústavnom systéme sa uplatňuje tzv. prezumpcia ústavnosti právnych noriem, čo znamená, že na účinnú právnu normu sa orgán ju aplikujúci musí pozerat' ako na súladnú s ústavou dovedy, kým ústavný súd predpísaným spôsobom nevysloví jej neústavnosť. Ústavnosť nepravej retroaktivity právnej normy má pritom právomoc skúmať len ústavný súd, a to v rámci konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Bolo preto povinnosťou orgánov verejnej moci, t. j. aj najvyššieho súdu, aplikovať v rozhodnom čase platný a účinný právny predpis.

V nadväznosti na citované ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 29. apríla 2014 je ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené a nemožno ho považovať za prejav interpretačnej alebo aplikačnej svojvôle. Ústavný súd preto považuje predmetné uznesenie z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Keďže podľa názoru ústavného súdu neexistuje medzi uznesením najvyššieho súdu z 29. apríla 2014 a označenými ustanoveniami taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí tejto časti

sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2014